

Zápis č. 11/11/2020 z mimoriadneho rokovania Rady Rozhlasu a televízie Slovenska
20. novembra 2020 so začiatkom o 12,00 h.

Prítomní členovia Rady RTVS: Igor Gallo, Ľubomír Guman, Dóra Hushegyiová, Jozef Chudík, Martin Kabát, Martin Kákoš, Jarmila Mikušová, Ildikó Nagy, Jozef Vozár

Hostia:

PhDr. Jaroslav Rezník – generálny riaditeľ RTVS

Mgr. Marek Knut – riaditeľ Sekcie GR RTVS

Vahram Chuguryan – riaditeľ Sekcie spravodajstva a publicistiky RTVS

Miesto konania: Zasadačka GR RTVS, 6. posch., Mýtna 1, Bratislava

1. Otvorenie zasadnutia – schválenie programu rokovania

Rokovanie otvoril a viedol predseda rady I. Gallo. Na začiatku rokovania privítal všetkých prítomných. Skonštatoval, že je prítomných 9 členov Rady RTVS a rada je schopná uznášať sa. O zvolanie mimoriadneho rokovania ho požiadalo písomne 8 členov Rady RTVS.

Informoval, že mimoriadne rokovanie Rady RTVS je zvolané z dôvodu, že v poslednom období sa vyskytli dve závažné témy, ktoré je potrebné mimo riadneho rokovania prerokovať. Jednou z nich je aktuálna/nedávna situácia ohľadom relácie Reportéri a druhou témou je uznesenie VKM č. 72, v ktorom VKM opätovne konštatuje, že Rada RTVS si neplní zákonné povinnosti.

Pri mimoriadnom rokovaní nie je možné meniť návrh programu.

I. Gallo predložil návrh na uznesenie a dal o ňom hlasovať:

Uznesenie č. 121/2020:

1. Otvorenie zasadnutia – schválenie programu rokovania.
2. Informácia o aktuálnej situácii v súvislosti s reláciou Reportéri (spravodajca M. Kákoš)
3. Reakcia Rady RTVS na uznesenie č. 72 Výboru NR SR pre kultúru a médiá (spravodajca I. Gallo)

Za: 9 / I. Gallo, Ľ. Guman, D. Hushegyiová, J. Chudík, M. Kabát, M. Kákoš,
J. Mikušová, I. Nagy, J. Vozár /

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Neprítomný: 0

Uznesenie bolo prijaté.

2. Informácia o aktuálnej situácii v súvislosti s reláciou Reportéri (spravodajca M. Kákoš)

I. Gallo informoval, že začiatkom októbra silne zarezovala v médiách informácia, že RTVS zastavila odvysielanie jedného dielu relácie Reportéri, ktorá mala byť odvysielaná 5.10. Táto informácia vyvolala rôzne reakcie a začali sa objavovať rôzne názory, ktoré končili podozreniami z cenzúry v RTVS. Téma rezonovala aj na VKM 19.10.2020. Každopádne si okamžite vyžiadal stanovisko RTVS k celej vzniknutej situácii, snažil som sa usporiadať spoločné stretnutie všetkých zainteresovaných, aby sa celá záležitosť mohla vysvetliť na pôde Rady RTVS, p. Začková a aj p. Kokavcová však boli v tom čase PN. Preto požiadala M. Kákoša, aby ako podpredseda Rady RTVS pripravil k celej veci stanovisko pre radu a ten sa postupne stretol, resp. telefonicky komunikoval aj s p. Začkovou a aj p. Kokavcovou.

Členovia Rady RTVS za oblasť televízneho vysielania mali za úlohu pripraviť stanovisko k tomuto a odpovedať na otázku, či prišlo k porušeniu zákona o RTVS, resp. cenzúre.

M. Kákoš prečítal predmetné stanovisko:

„Rada RTVS sa aktuálnou situáciou v investigatívnej relácii Reportéri ostatný raz zaoberala koncom mája 2020. Na stretnutí komisie rady RTVS s redaktormi relácie sme podrobne analyzovali nie len aktuálny stav, ale aj procesy pri príprave relácií, otázky autonómnosti redaktorov i mechanizmy zabezpečenia redakčnej nezávislosti. Pri tejto príležitosti redaktori uviedli, že „...doteraz sme mali vo svojej práci slobodu pri výbere tém či ich spracovaní. Nikto nám do reportáží nezasahoval a práca pre nás bola poslaním...“ Dnes, po takmer piatich

mesiacoch, opäť riešime otázku zásahu do vysielania Reportérov. Je to pochopiteľné, pretože oblasť investigatívnej žurnalistiky je citlivá na rôzne aspekty posudzovania od spoločenského dopadu až po právne otázky. Zákon č. 532/2010 o RTVS totiž hovorí, že spravodajstvo a publicistika v RTVS „...poskytujú nestranné, overené, neskreslené, aktuálne, zrozumiteľné a vo svojom celku vyvážené a pluralitné informácie...“, a Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov vyžaduje : „Rozhlas a televízia Slovenska je povinná poskytovať z hľadiska faktov presný a neskreslený obraz skutočnosti. V prípadoch, keď nie je možné získať informácie od všetkých zainteresovaných strán, musí postupovať tak, aby sa danej skutočnosti maximálne priblížil. Zamlčanie informácie, zverejnenie len časti informácie, alebo potlačenie jej podstatného významu je hrubým porušením tejto povinnosti.“ Z uvedených noriem teda vyplýva mimoriadna povinnosť zabezpečiť kvalifikované právne posúdenie možných rizík a vyvarovať sa nie len spochybneniu dôveryhodnosti verejnoprávneho média, ale aj prípadných právnych konzekvencií.

Neodvysielaniu reportáže Lacné šperky redaktorky Lýdie Kokavcovej v Reportéroch dňa 5.10. sa dostalo pomerne širokej odozvy v rôznych médiách. Rada RTVS si vyžiadala od manažmentu RTVS podrobný materiál, ktorý mapuje celý proces prípravy predmetnej reportáže, dôvody jej nezaradenia do vysielania, právnu analýzu i stanovisko RTVS. Pre objektívne objasnenie vzniknutej situácie sa uskutočnilo stretnutie s autorkou príspevku p. Lýdiou Kokavcovou a rozhovor s tímlíderkou p. Katarínou Začkovou (telefonicke z dôvodu jej práceneschopnosti).

Dôvodovú správu i so stanoviskom RTVS majú členovia rady k dispozícii, preto iba jeden citát :

„V reportáži bez dôkazov, len na základe nepodložených podozrení, redaktorka spochybňuje vysokoškolské tituly renomovaných odborníkov. Sama pritom v reportáži nehovorí, že odborníci sa dopustili plagiátu alebo inej nekalej činnosti. Ich mená s týmito termínmi spája len na základe podozrení, ale formuláciou textu a spájaním ich mien so slovom plagiát by mohla u divákov vyvolať mylný dojem, že ide o potvrdenú skutočnosť. Opakovane pritom zdôrazňujeme, že rozhodnutie nezaradiť reportáž, ak bude vykazovať znaky tendenčnosti padlo už v júli a redaktorka Lýdia Kokavcová a tímlíderka Katarína Začková boli na túto skutočnosť upozornené. RTVS ako verejnoprávny vysielateľ nesie zodpovednosť za jednotlivé reportáže a relácie. Je teda prirodzené, že rovnako, ako v iných médiách, má nastavené kontrolné mechanizmy, ktoré majú zabrániť svojvôli jednotlivcov a poškodeniu mena a ekonomickej stability RTVS. RTVS nemala inú možnosť, ako nezaradiť predmetnú reportáž do vysielania a zabrániť tak možným reputačným a finančným stratám.“

Členovia rady (Kákoš, Chudík, Hushegyiová) si vyžiadali aj finálnu verziu reportáže. Nie je v kompetencii rady hodnotiť jej profesionálne klady a zápory, ani polemizovať s právnym stanoviskom, či inak vstupovať do kompetencie vedenia Sekcie spravodajstva a publicistiky. Na základe videného sme sa zhodli na tom, že ide o mimoriadne zaujímavú a závažnú tému, ktorá má veľkú spoločenskú dôležitosť. Otázka získavania profesorských titulov je v mnohom komplikovaná, ich nadobúdanie má viacero dôvodov a zaslúži si hlbšiu analýzu. V tom je Kokavcovej reportáž nesporne prínosná. Žiaľ, pri jej príprave sa autorka nevyvarovala viacerým zjednodušeniam, zrejme sa ani neopierala o právne stanoviská, na škodu veci zlúčila do jednej reportáže viaceré, nie vždy súvisiace témy (otázky možného plagiátorstva a systémové poruchy pri získavaní akademických titulov), niektoré vyjadrenia majú manipulatívny charakter a pod. Rozhodnutie o ďalšom osude reportáže (možno po istom dopracovaní) je však v rukách vedenia Sekcie spravodajstva a publicistiky.

Z rozhovorov z p.Kokavcovou a p.Záčkovou vyplynuli viaceré rozpory medzi predloženým stanoviskom RTVS a ich vysvetlením vzniknutého problému. Nenárokujeme si robiť vyšetrovateľov či arbitrov v pracovno-právnych a kompetenčných sporoch, vychádzame iba z tvrdení vedenia sekcie a zainteresovaných redaktoriek. Pre zorientovanie preto uvádzame len niektoré kľúčové momenty :

- V dôvodovej správe RTVS sa uvádza : „Vedenie spravodajstva a publicistiky upozornilo redakciu Reportérov už v lete, pred výrobou a spracovaním reportáže, na to, že **musí byť konzultovaná s právnym odborom RTVS**“. Obe redaktorky takéto tvrdenie odmietajú, nutnosť právnej konzultácie údajne nikto nevyžadoval. Pravdou však je, že reportáž bola skompletizovaná pomerne na poslednú chvíľu (scenár bol

po finalizácii zaslaný riaditeľovi sekcie až 30.9. o 21:10) a na právnu analýzu zo strany RTVS zostalo teda málo času. Pokiaľ však malo vedenie sekcie pochybnosti o právnych rizikách, mohlo právnu analýzu zaobstarať v priebehu ďalších dvoch dní a spraviť rozhodnutie o (ne)odvysielaní skôr, než boli zverejnené programové upútavky.

- S ohľadom na aktuálne zaradenie programu „Druhá vlna“ do vysielania upozornila p. Začková už v stredu intendanta Jednotky p. Štofánika na nie najvhodnejšie odvysielanie reportáže Lacné kvety v následnosti za týmto programom. Rozhodnutie o neodvysielaní reportáže zo strany vedenia sekcie teda mohlo padnúť ešte pred zverejnením upútaviek na Facebookovom profile.
- Hoci rozhodnutie o neodvysielaní zrejme padlo už vo štvrtok, nikto z tímu Reportérov o ňom nebol oficiálne informovaný, oznámenie o rozhodnutí sa k p. Začkovej dostalo až v piatok popoludní, upútavka bola urobená v piatok o 11:32 a odoslaná na zaradenie na Facebookovú stránku Reportérov o 11:50. To celkom nekorešponduje s tvrdením Dôvodovej správy, že : Napriek výhradám redaktorka s tímlíderkou nielen pripravili spornú reportáž do vysielania, ale aj nasadili upútavku na reláciu na Facebookovú stránku Reportérov, ktorú spravuje samotná redakcia (od októbra táto právomoc prešla na sekciu Nových médií, mimo spravodajstva). Táto upútavka pritom nebola zaradená do televízneho vysielania a nebola zverejnená ani na oficiálnom profile RTVS. Týmto konaním mohli vyvolať mylný dojem, že reportáž bola z vysielania vyradená na poslednú chvíľu aj napriek skutočnosti, že o jej nezaradení do vysielania a nutnosti ju dopracovať vedeli pred uverejnením upútavky. Keby bola redakcia Reportérov včas informovaná o rozhodnutí neodvysielat' reláciu, mohla zverejnenie upútavky zastaviť a nedošlo by k následnému dezinformačnému šumu.

Z uvedeného vyplýva, že bolo v silách vedenia Sekcie spravodajstva a publicistiky (či iných zložiek RTVS) predísť následným pochybnostiam o vyradení reportáže z vysielania na poslednú chvíľu a včasne informovať verejnosť, že dochádza k programovej zmene, najmä vzhľadom na aktuálne zaradenie relácie Druhá vlna do vysielania. Hlbší problém zrejme spočíva vo vzájomnej informovanosti a koordinácii programových zložiek a zrejme aj vo včasnej anticipácii možných dôsledkov aktuálnych programových rozhodnutí.

V kompetencii Rady RTVS je posúdiť, či nezaradením reportáže do vysielania nedošlo k neodôvodnenému zásahu do redakčnej nezávislosti. V Štatúte programových pracovníkov a spolupracovníkov RTVS sa uvádza :

„Rozhlas a televízia Slovenska je pri príprave a vysielaní spravodajských a publicistických programov nezávislá. Vylučuje sa zásah politických, ekonomických, spoločenských a iných lobistických skupín do ich prípravy a vysielania. Okrem organizačných štruktúr Rozhlasu a televízie Slovenska nemá nikto vplyv ani právo rozhodnúť o zaradení alebo nezaradení spravodajského a publicistického programu do vysielania.“

A ďalej :

„Rozhlas a televízia Slovenska sa pri príprave a vysielaní spravodajských a publicistických programov striktnie riadi princípom editovania a profesionálnou zodpovednosťou editorov. Editovanie a redigovanie jednotlivých príspevkov spravodajstva a publicistiky nie je cenzúrou.“

Pre bližšie ozrejmienie pojmu „editovanie“ štatút uvádza :

„ Pod editovaním sa rozumie riadenie celého procesu získavania a spracovania informácií a programov určených pre vysielanie, ich (ne)zaradenie do vysielania, dĺžka, žáner,

poradie v akom sa vysielajú a programový kontext, v ktorom sa vo vysielaní RTVS vyskytnú...“

Na základe poznaných skutočností možno konštatovať, že nezaradením reportáže Lacné šperky do vysielania nedošlo k porušeniu zákona č. 532/2010 a je v súlade so Štatútom programových pracovníkov a spolupracovníkov RTVS. Rada RTVS však zároveň odporúča vedeniu RTVS zlepšiť komunikáciu medzi programovými zložkami navzájom i medzi nimi a manažmentom a zabezpečiť, aby sa včasným informovaním zamedzilo vzniku mediálnych šumov a dezinformácií.“

I. Gallo uviedol, že celý problém mal dve roviny. Jedna bola, že Rada RTVS sa mala pozrieť na to, či prišlo k cenzúre. Na to odpoveď dostala. Druhou rovinou bolo, kde sa Rada RTVS zaoberala celkovou vzniknutou situáciou a skonštatovala, že treba zlepšiť komunikáciu v reálnom čase. Na tomto prípade sa treba poučiť, aby takéto situácie do budúcnosti nevznikli.

J. Rezník skonštatoval, že z tejto situácie nikto nie je šťastný. To, ako RTVS konala sa ukázalo v konečnom dôsledku ako správne a toto konanie nesie v sebe prvky spoločenskej zodpovednosti. Za posledné 3 roky bolo odvysielaných 171 relácií a 157 reportáží a nikdy sa do nich nezasiahlo. V tomto konkrétnom prípade, napriek opakovanému upozorňovaniu na to, že nie sú relevantné dôkazy o plagiátorstve, to prišlo až do tohto stavu. Vo vzťahu k predmetnej upútavke upozornil, že nikdy nebola odvysielaná v televíznej časti, lebo bolo zrejmé, že predmetná reportáž nemôže ísť v tejto podobe do vysielania. To, že bola zverejnená na facebooku vyplynulo z toho, že redakcia Reportérov si spravovala svoju stránku sama. Dodal, že sa operuje s 12timi stranami v reportáži, ale ani raz sa nepovedalo, z koľkých strán. Prečítal stanovisko Nadácie zastavme korupciu, kde sa uvádza, že zhoda medzi prácami je necelých 20% a podľa súčasnej legislatívy o plagiát nejde. Na záver uviedol, že nemá problém si priznať chybu a ospravedlniť sa, tak ako to urobil pri OTOvi, ale v tomto prípade musí konštatovať, že postoj, ktorý zaujala RTVS, tak si za ním stojí a keby sa to stalo komukoľvek, tak bude konať rovnako.

M. Kákoš uviedol, že nespochybňuje oprávnenosť tohto kroku a zastavenie je dokonca v súlade so štatútom, ale na druhej strane nie je v poriadku to, že bola na facebooku zverejnená upútavka a pokiaľ už predtým padlo rozhodnutie, že sa to nebude vysielat', tak to niekto mal dať p. Začkovej vedieť.

V. Chuguryan uviedol, že stretol p. Začkovú už v stredu a povedal jej, že reportáž nepôjde, pretože nedostal scenár a aj tak to ešte musí posúdiť právne oddelenie.

J. Rezník skonštatoval, že podľa neho je samozrejmé, že vedeli, že reportáž nepôjde a na trnc v piatok zverejnili upútavku. Inokedy chodia upútavky už od stredy.

V. Chuguryan uviedol, že redaktori fungujú úplne slobodne a jediné na čo si vedenie spravodajstva dáva pozor je nestrannosť, objektivnosť a pod. V júli sa to p. Kokavcová pokúsila odvysielat' v správach, preto teraz vedúci vydania s tým mal teraz hneď problém, lebo v tom nevidel plagiát. Dostalo sa to k nemu, našťudoval si to a videl tam tie problémy. Následne bol kontaktovaný p. Kokavcovou, ktorá chcela vedieť, kde je problém. Mali asi hodinu a pol diskusiu o tom, na čo p. Kokavcová skonštatovala, že keď sa to neodvysielala v správach, tak to odvysielala v Reportéroch, na čo jej on povedal, že aj tam s tým bude problém, lebo to neprejde cez právne. Ďalší rozhovor mal s tímliderkou p. Začkovou, ktorej rovnako povedal, že to musí prejsť cez právne. Potom sa náhodou dozvedel, že redaktorka už strihá reportáž napriek všetkému už spomenutému. Scenár dostal až vo chvíli, kedy bola celá reportáž skompletizovaná, čiže sa už do toho nedalo zasiahnuť a právne skonštatovalo, že sú tam problémy a nemôže to ísť. Napriek tomuto všetkému redaktorky pustili na facebooku upútavku.

O vystúpenie požiadala aj p. Kokavcová a predseda Rady RTVS dal hlasovať, či jej bude umožnené vystúpiť.

Rada RTVS odhlasovala vystúpenie L. Kokavcovej.

L. Kokavcová uviedla, že najprv sa dozvedela, že relácia je odmietnutá 6.10. na základe právnej analýzy, ktorú doteraz nemá. Rovnako nemá editorské poznámky k scenáru tak, aby

mohla reportáž dopracovať. Dostala napomenutie za to, že niečo nedodrжала a vyzvala kompetentných, aby jej tieto veci dodali, dodnes ich nemá. Ak je s niečím problém, tak by chcela vedieť v čom konkrétne.

D. Hushegyiová sa spýtala, či túto reportáž konzultovala L. Kokavcová s právnikom.

L. Kokavcová odpovedala, že nekonzultovala, pretože vnímala tú reportáž ako každú inú a mala vyjadrenie všetkých strán a stanoviská odborníkov.

V. Chuguryan uviedol, že existuje mailový pokyn, že minimálne deň pred strihom má redaktor zaslať scenár. A o tento text požiadal aj on, aby ho dal právnikom, preto sa pýta, prečo to urobila všetko bez toho, aby toto urobila.

I. Gallo sa spýtal, prečo práve pri tejto reportáži by vznikol problém, keď bolo odvysielaných x predtým, ktoré mali výbušnejší obsah. To, že niekto chcel stanovisko právneho, tak to cítila p. Kokavcová ako nátlak.

L. Kokavcová tvrdí, že o žiadnom právnom nevedela.

V. Chuguryan pripomenul, že sedeli spolu s p. Kokavcovou v kancelárii a povedal jej, že to musí prejsť cez právne.

L. Kokavcová uviedla, že to bolo vtedy, keď sa to riešilo do správ.

V. Chuguryan jej vtedy uviedol, že aj keď to pôjde do Reportérov, tak to musí ísť cez právne. Za dôležité považuje to, že sú v reportáži chyby a obvinenia bez dôkazov a pokojne mohli byť RTVS za tento obsah zažalované.

J. Vozár sa spýtal, kto skonštatoval, že to je plagiát.

L. Kokavcová uviedla, že sa v reportáži hovorilo o kopírovaní a odpisovaní. Oslovení odborníci skonštatovali, že tá práca je problém.

I. Gallo sa spýtal, aký je verejný záujem, že sa teraz vytiahne téma, ktorá má 15 rokov a nie je informácia o tom, že je to plagiát, čo skonštatovala Nadácia Zastavme korupciu.

L. Kokavcová si myslí, že to bolo vo verejnom záujme. Spýtala sa, kedy vznikla právna analýza, keď 30.9. dostali scenár.

V. Chuguryan uviedol, že s právnym túto tému konzultoval už v júli, keď mala ísť do správ a už vtedy mal od nich informáciu, že to nie je v poriadku.

L. Kokavcová povedala, že by nemala nič proti dopracovaniu, keby dostala editorské poznámky, právnu analýzu a pod.

I. Gallo sa spýtal p. Kokavcovej, či má pocit, že konanie nadriadených napĺňalo znaky cenzúry a ak áno, tak v čom.

L. Kokavcová uviedla, že udalosti, ktoré sa stali neskôr ju uistujú v tom, že áno, lebo doteraz nemalo vedenie záujem, aby sa to doplnilo a dalo na priamu mieru.

D. Hushegyiová uviedla, že mala pocit, že reportáž tvrdí, že p. Kalavská je plagiátorka.

I. Gallo uviedol, že sa mu zdá nelogické, ak si na základe toho, že s ňou teraz V. Chuguryan dva týždne nekomunikoval, L. Kokavcová myslí, že to je cenzúra. Navyše nikdy nebolo povedané, že reportáž nebude vôbec odvysielaná. Skonštatoval, že sú rezervy v komunikácii, nevie dať za pravdu ani jednej strane, lebo naozaj nevie. Treba takéto veci podľa neho riešiť elektronicky, aby bola pamäťová stopa a podklady do budúcnosti.

J. Rezník považuje za kľúčové, prečo v celej reportáži ani raz nezaznie z koľkých je tých 12 rovnakých strán. Ďalšia dôležitá vec je podľa neho právne stanovisko, ktoré je datované 1.10. a prečítal ho v utorok na spoločnom sedení a ktorému p. Kokavcová a p. Začková podľa ich slov nerozumeli. L. Kokavcová podľa neho povedala, že nevie, ako má byť reportáž upravená, pričom on ju osobne žiadal, aby to dopracovala a ona mu vtedy povedala, že nič také robiť nebude. Pre web omediach.com pritom uviedla, že v tomto prípade navrhované zmeny odpútavajú pozornosť od podstaty, čo vyvracia jej predošlé tvrdenie, že jej nikto nepovedal, ako to má prerobiť.

L. Kokavcová uviedla, že vtedy povedala, že nemôže sľúbiť, že to dopracuje tak, ako jej GR RTVS navrhol. Jedinú zmenu, ktorú podľa nej navrhol GR RTVS bola, že má nájsť ďalšie tri prípady plagiátorov a tie tam dodať. V napomenutí, ktoré dostala, sú už iné zmeny a jediná, ktorá bola je, že má dodať ďalších troch.

I. Gallo si myslí, že ak bol cieľ reportáže riešiť systém, tak potom sa mu nezdá nelogické nájsť ďalších troch.

L. Kokavcová uviedla, že sledovala medicínske odbory a pochybenia v jednotlivých stupňoch vysokoškolského vzdelania.

J. Chudík skonštatoval, že reláciu videl, má 4 témy, z ktorých ani jedna nebola dotiahnutá. Za zásadnú vec považuje to, či bola alebo nebola cenzúra. Z toho, čo počul mu vyplýva, že nebola. Teraz sa mu obnažilo to, že p. Kokavcová vôbec nevníma a necíti zodpovednosť, do akých súvislostí túto tému vkladá.

I. Gallo povedal, že by bolo pre neho dôležité, ak by niekto vyžadoval, že niektoré pasáže treba vyhodiť, to by bola podľa neho cenzúra. To, že má niekto iný názor, ako to má byť spracované, považuje za štandardný editorský proces. Skonštatoval, že toto už dávno prekročilo rámec relácie Reportéri a už to niekto poňal ako súčasť politického boja a je ohrozená reputácia RTVS. Považuje za nezodpovedné zo strany všetkých aktérov, že si toto nedokázali vyriešiť doma. Členovia Rady RTVS, ktorí vypracovali stanovisko sa naozaj dopracovali k tomu, že neboli žiadne náznaky cenzúry.

J. Vozár si myslí, že v tomto prípade jednoznačne verejný záujem bol. Odkopírovaných 12 strán podľa neho nebola náhoda, ale je to pochybenie. To, čo povedala Nadácia Zastavme korupciu, nemusí byť podľa neho relevantné, pretože ide o spôsob, akým to skúmala a jemu sa zdajú dôveryhodnejší odborníci, ktorí sa vyjadrili, že tá práca je problém.

M. Kákoš uviedol, že na základe videného sa zhodli, že ide o tému, ktorá má veľkú spoločenskú zodpovednosť a úlohou Rady RTVS bolo zistiť, či pozastavením prišlo k porušeniu zákona alebo o prejav cenzúry. Podľa neho k žiadnemu cenzorskému zásahu neprišlo a je to v súlade so zákonom a aj so Štatútom RTVS. Treba si podľa neho zobrať ponaučenie do budúcnosti a mať isté rozhodnutia vyodkladované.

V. Chuguryan skonštatoval, že pravidlá sú stanovené jasne a 48 hodín pred strihom má byť odovzdaný scenár.

I. Gallo sa spýtal, že teda ak niečo v nejakom časovom horizonte nedostal, tak prečo to nežiadal.

V. Chuguryan uviedol, že lebo ani nevedel, že to idú vysielat'.

I. Gallo skonštatoval, že to by ale asi mal niekto vedieť, že aké príspevky sa idú odvysielat' a či boli dodržané pravidlá. Preto by netvrdil, že zo strany manažmentu neprišlo k žiadnemu komunikačnému zlyhaniu. Pre neho je podstatné poznanie, že k žiadnej cenzúre neprišlo.

J. Chudík na záver skonštatoval, že dospel k tomu, že cenzúra to nebola. Ďalej reakcia vedenia vzhľadom na okolnosti, ktoré momentálne na Slovensku sú a do ktorých by táto téma zapadla, tak bolo nanajvýš zodpovedné, že sa to zastavilo a nebolo to pustené do vysielania. Začína mať z toho, čo sa okolo tohto všetko deje, podozrenie z nejakej objednávky voči RTVS.

I. Gallo si myslí, že toto je skôr čaro nechceného ako to, že to bolo nejako priamo naplánované.

M. Kabát chce upriamiť pozornosť na autorizačný a verifikačný mechanizmus, ktorý by mal fungovať na elektronických prostriedkoch, či si tam môže každý zamestnanec zverejniť čo chce. Apeluje na to, aby tieto mechanizmy boli pod kontrolou inštitúcie a aby boli funkčné.

M. Kákoš predložil návrh na uznesenie a I. Gallo dal o ňom hlasovať:

Uznesenie č. 122/2020:

Rada RTVS konštatuje, že nezaradením reportáže Lacné šperky do vysielania nedošlo k porušeniu zákona č. 532/2010 a je v súlade so Štatútom programových pracovníkov a spolupracovníkov RTVS. Rada RTVS však zároveň odporúča vedeniu RTVS zlepšiť komunikáciu medzi programovými zložkami navzájom i medzi nimi a manažmentom a zabezpečiť, aby sa včasným informovaním zamedzilo vzniku mediálnych šumov a dezinformácií.

Celé stanovisko Rady RTVS je príloha č. 1.

Za: 8 / I. Gallo, L. Guman, D. Hushegyiová, J. Chudík, M. Kabát, M. Kákoš,
J. Mikušová, I. Nagy /

Proti: 0

Zdržal sa: 1 / J. Vozár /

Neprítomný: 0

Uznesenie bolo prijaté.

3. Reakcia Rady RTVS na uznesenie č. 72 Výboru NR SR pre kultúru a médiá (spravodajca I. Gallo)

I. Gallo na úvod prečítal uznesenie Výboru pre kultúru a médiá (VKM) č. 72 z 19.10.2020:

„Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá žiada vedenie Rozhlasu a televízie Slovenska, aby Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá dodalo zastavenú reportáž, ktorá mala byť odvysielaná v relácii Reportéri dňa 5.10. 2020. Členovia výboru tiež žiadajú, aby manažment verejnoprávnej inštitúcie doplnil výboru details prípravy projektu The Great British Bake Off. Keďže Rada Rozhlasu a televízie Slovenska ani po upozornení na konflikt záujmov programového riaditeľa nekonala a prizerala sa na porušovanie zákona, ktoré napokon skonštatovala aj kontrola Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, navrhujeme, aby sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla na tom, že Rada Rozhlasu a televízie Slovenska si neplní povinnosti ustanovené v § 8 ods. 1 písm. b) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého Rada Rozhlasu a televízie Slovenska dohliada na hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť nakladania s verejnými prostriedkami Rozhlasu a televízie Slovenska a plní úlohy kolektívneho orgánu pri nakladaní s majetkom Rozhlasu a televízie Slovenska podľa osobitného predpisu.“

I. Gallo ďalej doplnil, že 19.10.2020 som sa spolu s GR RTVS a niekoľkými členmi manažmentu RTVS zúčastnil na rokovaní VKM k správam o činnosti za I. polrok 2020. Na rokovaní výboru rezonovali ako dve hlavné témy spôsob obstarávania pri relácii The British Bake off a neodvysielanie relácie Reportéri. Na záver rokovania navrhol K. Čekovský uznesenie, v ktorom okrem iného opätovne navrhuje NR SR, aby sa uzniesla na tom, že Rada RTVS si neplní zákonné povinnosti. Bol z toho, čo sa udialo na VKM mierne šokovaný, čo aj vyjadril slovami, že to považuje za politickú objednávku, keďže bez akéhokoľvek racionálneho základu sa prijalo takéto uznesenie. Požiadal M. Kákoša a ďalších členov Rady RTVS o stanovisko, ktoré prečítal:

„STANOVISKO RADY RTVSK UZNESENIU VÝBORU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE KULTÚRU A MÉDIÁ

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá prijal na svojom zasadnutí dňa 19. októbra 2020 uznesenie, v ktorom uvádza, že : „... Rada Rozhlasu a televízie Slovenska si neplní povinnosti ustanovené v § 8 ods. 1 písm. b) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého Rada Rozhlasu a televízie Slovenska dohliada na hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť nakladania s verejnými prostriedkami Rozhlasu a televízie Slovenska a plní úlohy kolektívneho orgánu pri nakladaní s majetkom Rozhlasu a televízie Slovenska podľa osobitného predpisu.“

Rada RTVS sa voči takto formulovanému uzneseniu dôrazne ohradzuje, považuje ho za neodôvodnené a zavádzajúce. Nie je podložené žiadnym zákonným dôvodom a ignoruje kompetenčné vymedzenia medzi orgánmi RTVS, ako aj samotnou verejnoprávnou inštitúciou a Výborom NR SR pre kultúru a médiá. Už samotnú platnosť uznesenia považuje Rada RTVS za spochybniteľnú, pretože podľa Zákona Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov sa v § 36, ods. 3 uvádza : **Pred každým hlasovaním predsedajúci alebo spravodajca oznámi, o akom návrhu sa bude hlasovať, a zopakuje presné znenie návrhu, ak návrh nebol vopred poslancom odovzdaný písomne. Predsedajúci potom prikróčí k riadeniu hlasovania.** Podľa § 52, ods.3 platí toto ustanovenie aj pri hlasovaní vo výbore. Z prepisu zvukového záznamu predkladania návrhu na uznesenie vo výbore predsedom Kristiánom Čekovským je zrejmé, že jeho návrh nie je totožný s oficiálnym textom uznesenia, a že toto bolo oproti výborom prijatému uzneseniu dodatočne upravované. Na tento rozpor upozorní Rada RTVS aj predsedu Národnej rady Slovenskej republiky.

Uznesenie sa opiera o tvrdenie, že „Rada Rozhlasu a televízie Slovenska ani po upozornení na konflikt záujmov programového riaditeľa nekonala a prizerala sa na porušovanie zákona, ktoré napokon skonštatovala aj kontrola Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.“ Ani toto tvrdenie sa nezakladá na pravde. Finančná kontrola konštatovala, že

došlo k porušeniu Štatútu programových pracovníkov a spolupracovníkov RTVS v bode 1.1, písm. c a v bode 3.10, písm. a, v ktorom sa hovorí o konflikte záujmov, **ale nie zákona**. Podľa Zákona č. 532/2010 o RTVS sa v § 8, ods. 1, písmeno a, hovorí : „*Rada RTVS je orgánom dohľadu na dodržiavanie tohto zákona a plnenie úloh, ktoré Rozhlasu a televízii Slovenska vyplývajú z osobitných predpisov.*“ Dodržiavanie štatútu nie je v kompetencii Rady RTVS, ale generálneho riaditeľa RTVS.

Za absurdné možno považovať aj spájanie zmieňovaného konfliktu záujmov v prípade réžie bývalého riaditeľa Sekcie programovej služby STV (tak totiž znie oficiálny názov tejto funkcie, a nie „programový riaditeľ“ ako sa uvádza v uznesení) s § 8 ods. 1 písm. b) zákona č. 532/2010 o Rozhlase a televízii Slovenska. Zmieňovaný konflikt záujmov v ničom nezasiahol „*hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť nakladania s verejnými prostriedkami Rozhlasu a televízie Slovenska*“. Ani samotná finančná kontrola MK SR nevyvodila voči RTVS žiadnu finančnú sankciu, iba odporúčala : „**Dôsledným dodržiavaním Štatútu programových pracovníkov a spolupracovníkov predchádzať konfliktu záujmov**“.

Zákon č. 532/2010 v § 15, ods. 1, hovorí:
„*Generálny riaditeľ je štatutárnym orgánom Rozhlasu a televízie Slovenska, ktorý riadi jej činnosť a koná v jej mene. Generálny riaditeľ rozhoduje o všetkých otázkach týkajúcich sa Rozhlasu a televízie Slovenska, ktoré nie sú podľa tohto zákona vyhradené do výlučnej pôsobnosti rady*“

Z tohto ustanovenia teda jednoznačne vyplýva, že GR je jediný oprávnený rozhodovať o procesoch výroby (samozrejme, v zmysle organizačného poriadku pri delegovaní časti právomocí svojim podriadeným pracovníkom). Zasahovať do týchto autonómnych kompetencií Radou RTVS by išlo nad rámec zákona.

Uvedené argumenty potvrdzujú neoprávnenosť a nepodloženosť uznesenia č. 72 Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá. Rada RTVS ho vníma ako pokračujúci útok na politickú nezávislosť verejnoprávneho média. Odmietá snaha o jeho diskreditáciu mimo akýchkoľvek zákonných rámcov. Podobné kroky sú motivované nie snahou o zlepšenie fungovania RTVS, ale o jej politické ovládnutie a možno i osobnými animozitami voči tejto inštitúcii a jej orgánom (netreba zabúdať na konflikt záujmov predsedu výboru K. Čekovského, ktorý je s RTVS v súdnom spore). Takéto hrubé zneužívanie politických tlakov je v zásadnom rozpore s princípmi verejnoprávneho vysielania.“

I. Gallo uviedol, že to porušenie Štatútu programových pracovníkov a spolupracovníkov vyplývalo z toho, že RTVS s bývalým programovým riaditeľom neuzavrelo zmluvný vzťah ako s fyzickou osobou, ale s jeho s.r.o. Záver zo strany MK SR pri iných porušeníach bol, že je potrebné finančné prostriedky vrátiť, celkovo to bolo 0,12% z celkového objemu, ale pri tomto nevyžadoval kontrolný orgán vrátenie ani jedného centu. Keď rada preberala tento protokol z kontroly, tak požiadala GR RTVS, aby sa pokúsil aj toto dať do súladu so štatútom a to bolo jediné, čo Rada RTVS mohla urobiť. Jediný prehrešok tu bol ten, že súhlas v zmysle štatútu bol udelený p. Ľapákovi a zmluvu uzavreli s jeho s.r.o. Neprišlo k žiadnemu neehospodárnemu nakladaniu s verejnými zdrojmi ani nič podobné a dovolí si tvrdiť, že uznesenie VKM je neodôvodnené a zavádzajúce. Aj toto je podľa neho významné, ako zákonodarca postupuje pri presadzovaní, či už osobných alebo iných záujmov. Ale toto komentovať nechce a bol by rád, aby sa ani rada k tomu nevyjadrovala.

I. Gallo predložil návrh na uznesenie a dal o ňom hlasovať:

Uznesenie č. 123/2020:

Rada RTVS schvaľuje *Stanovisko Rady RTVS k uzneseniu Výboru NR SR pre kultúru a médiá č. 72 z 19.10.2020.*

Celé stanovisko Rady RTVS je príloha č. 2.

Za: 9 / I. Gallo, Ľ. Guman, D. Hushegyiová, J. Chudík, M. Kabát, M. Kákoš,
J. Mikušová, I. Nagy, J. Vozár /

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Nepřítomný: 0

Uznesenie bolo prijaté.

J. Rezník prečítal stanovisko, ktoré bolo poslané predsedovi VKM:

„Vážený pán predseda Výboru NR SR pre kultúru a médiá, oboznámili sme sa s obsahom uznesenia č. 72, ktoré VKM prijal na svojej schôdzi, ktorá sa konala 19.10.2020 a ktorým predmetný výbor žiada od manažmentu RTVS predloženie reportáže, ktorá mala byť odvysielaná v relácii Reportéri a detailov prípravy projektu The Great British Bake Off.

V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 532/2010 Z. z. o RTVS je RTVS verejnoprávnu, národnou, nezávislou, informačnou, kultúrnou a vzdelávacou inštitúciou, ktorá poskytuje službu verejnosti v oblasti rozhlasového vysielať a televízneho vysielať.

Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielať a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov Vysielať vysiela programy slobodne a nezávisle. Do ich obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.

Podľa časti 2 bodu 2.1 písm. l) Štatútu programových pracovníkov a spolupracovníkov RTVS, RTVS je pri príprave a vysielať spravodajských a publicistických programov nezávislá. Vylučuje sa zásah politických, ekonomických, spoločenských a iných lobistických skupín do ich prípravy a vysielať. Okrem organizačných štruktúr RTVS nemá nikto vplyv ani právo rozhodnúť o zaradení alebo nezaradení spravodajského a publicistického programu do vysielať.

Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že akýkoľvek zásah orgánu štátu či iného orgánu verejnej moci do činnosti RTVS sa musí zakladať na oprávnení (právomoci) stanovenej priamo zákonom.

Ako je zrejmé zo záznamu rokovania VKM, ktorý ste zverejnili na svojom facebookovom profile, prijatie predmetného uznesenia bolo opreté o ustanovenie § 53 ods. 2 zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR v znení neskorších predpisov. Podľa tohto ustanovenia majú výbory národnej rady právo vyžadovať vysvetlenia, správy a podklady len od členov vlády, vedúcich iných orgánov štátnej správy a generálneho prokurátora. RTVS ako nezávislá verejnoprávna inštitúcia nespadá medzi subjekty, vo vzťahu ku ktorým by bol VKM oprávnený uplatňovať oprávnenie vyžadovať predloženie podkladov podľa § 53 ods. 2 zákona č. 350/1996 Z. z.

S ohľadom na § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. možno teda konštatovať, že ustanovenie § 53 ods. 2 zákona č. 350/1996 Z. z. nezakladá oprávnenie VKM vyžadovať od manažmentu RTVS predloženie podkladov uvedených v jeho uznesení č. 72 z 19.10.2020.

Keďže podľa § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 532/2010 Z. z. je právomoc dohliadať na dodržiavanie zákona č. 532/2010 Z. z. a plnenie úloh, ktoré RTVS vyplývajú z osobitných predpisov zverená do právomoci Rady RTVS, odporúčame sa Vám obrátiť sa na tento orgán.

S pozdravom

J. Rezník“

I. Gallo poďakoval prítomným za účasť a ukončil mimoriadne rokovanie Rady RTVS.

V Bratislave 26.11.2020.

Zapísal: Adam Mozolák
tajomník Rady RTVS

Mgr. Igor Gallo
predseda Rady
Rozhlasu a televízie Slovenska

Kompletný zvukový záznam z rokovania Rady Rozhlasu a televízie Slovenska prehľadne usporiadaný podľa prerokovávaných bodov je možné si vypočúť na www.rtvs.sk.